

Effektrapport Frii 2014

PAGE 1 of (8)
DATE 15/06/2015
AUTHOR Krister Adolfsson

1. Vad vill er organisation uppnå?

Diakonia är en biståndsorganisation grundad i kristna värderingar som samarbetar med lokalt baserade organisationer, exempelvis kvinno-, bonde-, urfolks-, människorätts- och trosbaserade organisationer, för en hållbar förändring för de mest utsatta människorna i världen. Organisationen grundades 1966 av fem olika kyrkor och i dag är de kristna samfunden Svenska Alliansmissionen och Equmeniakyrkan Diakonias huvudmän.

Diakonias mål är att alla människor ska kunna leva under värdiga förhållanden, i en rättvis och hållbar värld, fri från fattigdom. Det är en vision baserad på en teologisk grund och respekten för de universella mänskliga rättigheterna. Kvinnor och barn utgör majoriteten av dem som lever under förtryck och i fattigdom, men de är också en kraft när det gäller att bekämpa all form av förtryck och fattigdom. De är en prioriterad grupp i Diakonias arbete. Andra prioriterade grupper är urfolk och andra etniska minoritetsgrupper samt funktionshindrade.

Vårt arbete är framför allt koncentrerat till fem tematiska områden: Mänskliga rättigheter, Demokratisering, Jämställdhet, Ekonomisk och social rättvisa samt Konflikt och rättvisa. En annan viktig del i verksamheten handlar om opinionsbildning och påverkan. Politiska beslut i Sverige och i övriga Europa påverkar människor som lever i fattigdom runtom i världen.

Diakonia har två huvudroller: att stärka våra samarbetsorganisationers arbete och att stödja dem finansiellt. Diakonias biståndsinsatser är uppdelade i landprogram och utifrån Diakonias analys av omvärlden formuleras inom varje landprogram målsättningar och strategier för att nå de förändringar som eftersträvas. Målsättningarna begränsas till ett fåtal för att Diakonia ska kunna följa upp och mäta dem på ett rimligt sätt. Målsättningen ska uppnås under programperioden, som ofta är tre år och som på längre sikt bidrar till uppfyllandet av Diakonias övergripande mål. Att alla människor ska leva ett värdigt liv är ett enormt åtagande som kräver insatser på olika nivåer och över en lång tid. Det är därför vi arbetar långsiktigt, i program som utgörs av organisationer som kompletterar varandra. Det här skapar synergieffekter mellan olika samarbetsorganisationer på olika nivåer.

2. I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?

Diakonia har sitt huvudkontor i Sverige. I Sverige arbetar vi med insamling, kommunikation, folkbildning och att påverka politiska beslut så att de bidrar till att människor kan ta sig ur fattigdom. Från huvudkontoret i Sverige koordineras också vårt internationella arbete, till exempel när det gäller administrativa rutiner. Vårt förändringsarbete sker framför allt i samarbete med 350 lokala organisationer, samfund och folkligt förankrade rörelser i nästan 30 länder i fyra olika regioner: Afrika, Asien, Latinamerika samt

HEAD OFFICE
ADDRESS P.O. Box 140 38
SE-167 14 Bromma
Sweden
VISIT Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg
PHONE +46 (0)8 453 69 00
FAX +46 (0)8 453 69 29
diakonia.se

Mellanöstern och Nordafrika. Diakonia har fyra regionkontor samt 24 landkontor.

Varje land driver ett eller flera program där våra samarbetsorganisationer ingår. Programmen kan ha flera olika finansiärer och bestå av flera olika projekt, men alla drivs inom ramen för den landstrategi som utvecklas vart femte år eller oftare om det sker stora förändringar i landet. Program i länderna samordnas och administreras av Diakonias personal på respektive landkontor. Landkontoren samordnas och administreras i sin tur av ett av våra fyra regionkontor.

Under flera år har ett arbete med att decentralisera beslutsfunktioner till region- och landnivå pågått. Ett arbete som slutfördes under 2014 och vars syfte är att stärka landkontoren, ge dem tydligare ansvarsområden och ett tydligare mandat vilket i sin tur har lett till bättre planering, utförande och uppföljning av programinsatserna.

3. Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Diakonia är övertygade om att de strukturer som skapar och bibehåller fattigdom kan förändras om vi ger människor som lever i fattigdom de kunskaper och verktyg som behövs för att utmana dem. Diakonia ser inte utsatta och marginaliserade människor som offer för katastrofer, diskriminering och våld, utan vi ser dem som människor som berövats sina mänskliga rättigheter. Och det är anledningen till att vi pratar om dem som "rättighetsbärare". Vårt arbete handlar inte om välgörenhet, utan om solidaritet – om att ge människor möjlighet att själva utkräva sina rättigheter och åstadkomma hållbar förändring.

För att uppnå vårt mål arbetar vi med en förändringsstrategi som går ut på att öka människors kunskap och medvetenhet om sina rättigheter och stötta dem att organisera sig så att de kan påverka politiker och makthavare och därigenom ändrar exempelvis regler och lagar som berör deras vardag. En viktig del i förändringsstrategin är att våra samarbetsorganisationer är delaktiga i arbetet med att analysera problem och behov och att vi skapar relationer som håller över lång tid.

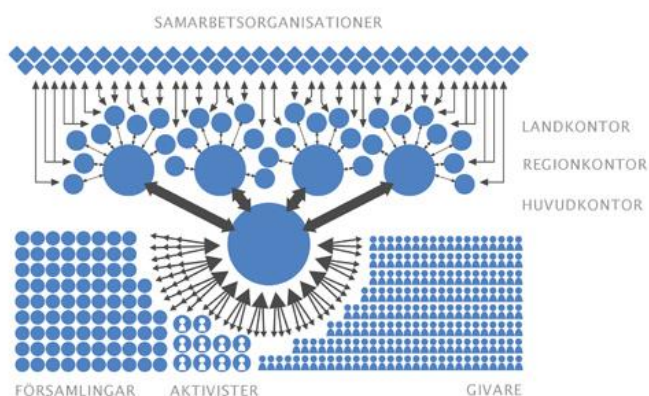
Förutom vårt långsiktiga förändringsarbete arbetar Diakonia även med humanitära insatser. De humanitära insatserna kompletterar de långsiktiga, exempelvis när det gäller klimat. Då handlar det långsiktiga arbetet om att anpassa människors liv och förutsättningar till klimatförändringarna, samtidigt som det humanitära arbetet går ut på att förse människor med vatten, mat och boende vid en akut översvämning eller torkkatastrof.

Förändringsstrategin utgör en av våra två vägledande principer. Den andra är vad vi kallar *Good donorship and partnership* som innebär att vi strävar efter jämställda och långsiktiga relationer med våra samarbetsorganisationer samt att stärka rättighetsbärarna och tillsammans arbeta för att uppnå gemensamma mål.

Som givare har Diakonia skrivit under de så kallade Istanbulprinciperna vilket innebär att vi arbetar för att biståndet ska bli så effektivt som möjligt. Det innebär bland annat att vi samordnar våra regler med andra givare för att underlätta för organisationer när de exempelvis söker pengar för att genomföra ett projekt. Utbytet av information med andra givare förstärker också vår roll som en transparent och ansvarsfull organisation.

4. Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?

Diakonia har cirka 250 anställda, varav cirka 200 är lokalt anställda i regionerna, 40 anställda på huvudkontoret och 10 anställda med svenskt utlandsavtal. Under 2014 arbetade också cirka 340 personer ideellt som ombud för Diakonia i Sverige och tio aktivistgrupper var aktiva runt om i landet. Utöver det har många människor engagerat sig ideellt i kampanjer och liknande för Diakonias räkning. Diakonia har funnits sedan 1966 och har under de åren skaffat sig ett stort kunnande inom utvecklingsarbete, med specifik kunskap inom våra prioriterade tematiska områden: mänskliga rättigheter, demokrati, social och ekonomisk rättvisa, jämställdhet, samt konflikt och rättvisa. Vi har också specialutbildad personal inom ekonomi, kommunikation, insamling, ekonomi och administration. Våra lokalanställda garanterar i sin tur en gedigen kunskap om de länder och de sammanhang som vi arbetar i. Som givare bistår vi också våra samarbetsorganisationer med dels finansiellt stöd för deras verksamheter, dels stöd för att utveckla organisationens egen kapacitet.

Diakonias arbete finansieras till stor del av avtal med myndigheter, som exempelvis Sida, svenska och andra länders ambassader och EU, och med aktörer, som exempelvis Radiohjälp och PostkodLotteriet. I dagsläget rör det sig om drygt 50 olika finansieringsavtal.

Diakonia är medlem i ett flera internationella nätverk, bland annat ACT Alliance (Action of Churches Together) som samlar över 100 kyrkorelaterade biståndsorganisationer som arbetar med humanitär hjälp och utveckling. Diakonia ser medlemskapet i ACT som ett viktigt verktyg för att effektivisera vårt arbete, exempelvis genom att samordna insatser vid humanitära katastrofer, samt öka kvaliteten i vårt arbete. Diakonia är även medlem i Eurodad (European Network on Debt & Development), APRODEV (the European protestant network for development advocacy) och CONCORD (the European NGO Confederation for Relief and Development). Dessa tre nätverk ger oss en plattform för vårt påverkansarbete som framför allt sker från vårt Sverigekontor. Vårt mål är att ligga i framkant när det gäller utvecklingsfrågor, sätta agendan och uppnå resultat inom våra påverkansområden och tematiska områden och det gör vi genom att vara en organisation som ständigt utvecklas i samarbete med våra samarbetsorganisationer.

5. Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

Diakonia har utvecklat delmål för alla sina tematiska områden. Länderna och regionerna har rapporterat mot, och analyserat kring dessa mål. Nedan redogörs för några av dem.

Mänskliga rättigheter:

- Stärka "rättighetsbärare" så att de medvetandegörs om sina rättigheter och kan utkräva dem
- Skydda försvarare av mänskliga rättigheter
- Bistå i juridiska processer och delta i skuggrapporter om mänskliga rättigheter

Arbetet med mänskliga rättigheter är ett viktigt fokus i alla Diakonias insatser och hos alla våra samarbetsorganisationer. Genom att stärka kvinnor, män, unga, barn, urfolk, etniska minoriteter, funktionshindrade med flera ur ett rättighetsbaserat perspektiv når vi verklig förändring: människors självkänsla, kreativitet och energi är det som ger bränsle till den organisatoriska processen.

Demokrati:

- Stärka det civila samhällets deltagande i demokratiska processer
- Stärka kvinnors politiska deltagande

- Bidra till rättvisa och transparenta valprocesser
- Skydda det civila samhällets utrymme

Diakonia arbetar för att stärka demokratin i syfte att öka det politiska deltagandet av grupper i samhället som på något sätt diskrimineras. Diakonia fokuserar på att människor i fattigdom ska få sin politiska röst stärkt, och att demokratisering ska utgå från en folklig opinion och rättighetsbärarnas behov.

Social och ekonomisk rättvisa:

- Stärka människors ekonomiska självständighet och tillgång till social rättvisa
- Stärka kvinnors ekonomiska ställning
- Minska dräneringen av resurser från utvecklingsländer och stärka inhemsk resursmobilisering

I en globaliserad värld är det nödvändigt att arbeta på lokal, nationell, regional och internationell nivå för att uppnå social och ekonomisk rättvisa, samt en rättvisare distribution av världens resurser. En insats kan vara att öka människors inkomstmöjligheter. När deras inkomster ökar, ökar också deras möjlighet att organisera sig och utkräva sina rättigheter och hålla makthavare ansvariga.

Jämställdhet:

- Bekämpa förekomsten av könsrelaterat våld
- Stärka arbetet med sexuell- och reproduktiv hälsa
- Stärka mäns deltagande i jämställdhetsarbetet

Jämställdhet innebär att kvinnor och män delar makten i samhället på lika villkor. Det innebär också att kvinnor har samma tillgång till grundläggande sociala tjänster, samma möjlighet att delta i det politiska och ekonomiska beslutsfattandet och samma rätt till rättsligt skydd.

Konflikt och rättvisa:

- Främja fred och ansvarsfull konflikt hantering
- Stärka kvinnors roll i arbetet med att lösa och förhindra konflikter
- Stärka privata aktörers ansvarstagande i konflikter

Temaområdet konflikt och rättvisa handlar inte om vilka konflikter som helst, utan konflikter som är eller riskerar att bli väpnade konflikter. Målet är att stärka vår egen och våra samarbetsorganisationers förmåga att bidra till fredlig konflikt hantering på sätt som tar tillvara på människors rättigheter, och att hjälpa till att bygga samhällen som klarar av att hantera konflikter utan att ta till våld. Vi fokuserar på strukturella faktorer som främjar fred, exempelvis juridiska system. Fokus ligger också på människors deltagande i processen.

Diakonia arbetar kontinuerligt med kvalitetssäkring och kunskapsutveckling såväl på huvudkontoret som på lokal- och regional nivå. Bland annat genom regler och riktlinjer och externa utvärderingar. Ett exempel är utvärderingen av Diakonias genderarbete som gjordes 2014 med syfte att se Diakonias svagheter och styrkor, och hur vi kan ytterligare stärka vårt genderarbete i framtiden. Med genderutvärderingen som grund har vi utarbetat en handlingsplan för det framtida jämställdhetsarbetet. Diakonia arbetar med en PME-handbok (Planning, Monitoring and Evaluation) som hjälper oss att effektivisera våra arbetsmetoder och rutiner. Som en organisation med ett starkt fokus på förändring, ligger det i Diakonias roll att vara en lärande organisation och ständigt utvärdera vårt arbete för att se om, och hur, vi kan förbättra det. Det främsta skälet för att vi har systematiserat vårt lärande är att det hjälper oss att bli mer effektiva i arbetet med att nå våra mål, att vi använder våra resurser på ett mer ändamålsenligt sätt, samt att vi stärker våra program och får dem att utvecklas. Sedan 2014 är Diakonia också HAP-certifierat, vilket innebär att vi uppfyllt villkoren för att kvalitetssäkra vårt arbete utifrån den så kallade HAP-standarden, Humanitarian Accountability Partnership. Arbetet med kvalitet och ansvarstagande innebär att system och rutiner för att förhindra maktmissbruk och korruption stärks ytterligare.

Diakonia genomför varje år ett stort antal utvärderingar av delar av vårt biståndsarbete. Resultatet av utvärderingarna ger en fingervisning om hur vårt arbete ska fortgå, om det behöver förändras eller bör fortsätta på samma sätt. Diakonia har också en internkontroll som genomförs av styrelse, ledning och andra anställda. Syftet med internkontrollen är att försäkra oss om att vi håller hög kvalitet när det gäller effektivitet i all verksamhet, att våra rapporter är tillförlitliga samt att de följer relevanta lagar och regler. Våra rapporter, såväl den globala årsrapporten som lokala redovisningar, granskas också av externa auktoriserade revisorer. Därutöver gör våra anställda på landkontoren fältbesök hos samarbetsorganisationer för att se att de arbetar i enlighet med våra mål och strategier.

Vi har infört en Complaints and Response Mechanism, ett forum där anställda, rättighetsbärare och allmänheten kan uppmärksamma oss på eventuella felaktigheter i vår verksamhet, eller att personal bryter mot vår uppförandekod.

6. Vad har ni åstadkommit så här långt?

Vi får ständigt kvitto på att vårt arbete gör skillnad, både för enskilda individer, men också för grupper av människor, här ger vi några exempel på de resultat vi har uppnått i relation till våra övergripande mål.

I flera afrikanska länder har samarbetsorganisationernas fokus legat på att engagera lokalsamhällen och lokala ledare för att påverka makthavare och öka människors möjlighet till demokratiskt inflytande. I Kenya utbildade samarbetsorganisationen NCKK, National Council of Churches in Kenya, bybor i arbetet med budgetrevision och kopplade sedan ihop bybor och lokala beslutsfattare. Byborna tog då upp frågan om korruption och uppmärksamheten ledde till att fördröjda vattenprojekt slutfördes, vilket gjorde det möjligt för 4 000 invånare i byn Kindani att få tillgång till rent vatten.

I oktober förra året försökte presidenten i Burkina Faso få till en lagändring som skulle tillåta honom att förlänga sin tid vid makten ytterligare en gång. Bara en vecka senare marscherade uppemot en miljon människor i protest mot lagförslaget. Protesterna följdes av en del våldsamheter och presidenten flydde till Elfenbenskusten. Diakonia har arbetat i Burkina Faso sedan 1987 och har länge stöttat det civila samhället i enlighet med vår förändringsstrategi: att medvetandegöra människor om deras rättigheter så att de kan organisera sig och utkräva ansvar av makthavare. När resningen mot presidenten kom fanns det därför redan strukturer i civilsamhället som Diakonia hade varit med och skapat. Strukturer som fick avgörande inverkan och innebar att våldsamheterna begränsades och att en interimregering kom på plats. Alla dessa krafter arbetar nu tillsammans för att göra förutsättningarna för fria och rättvisa val i slutet av 2015 så bra som möjligt.

Som en led i arbetet med vårt tema konflikt och rättvisa, finns delmålet att stärka kvinnors roll för att förhindra våldsamma konflikter och bidra till konfliktlösning, och här såg vi effekter i flera länder. I Colombia lyckades organisationen Ruta Pacífica de las Mujeres skapa ett utrymme för kvinnors deltagande i fredsförhandlingarna genom påverkansarbete. Kvinnorna kom med ett förslag till nationell fredsafton som presenterades för såväl gerillan FARC som regeringen och båda parter inkluderade viktiga delar av förslaget gällande exempelvis kvinnors landrättigheter, våldsprevention och att ge kvinnor möjlighet att delta i den slutliga överenskommelsen. En sannings- och minneskommission skapade också vilken dokumenterade över tusen kvinnors historiska vittnesmål, kvinnor som utsattes för våld under den väpnade konflikten, hur det hade påverkat dessa kvinnors liv och kroppar och vilken möjlighet de hade att konfrontera sina upplevelser. Diakonias samarbetsorganisation producerade Sanningskommissionens rapport och dess slutsatser och rekommendationer visar vilka krav som måste ställas på regeringen, samhället och civilsamhället när det gäller sanning, rättvisa och gottgörelse för dessa kvinnor.

Flera av Diakonias samarbetsorganisationer i Latinamerika har under det gångna året nått resultat när det gäller arbetet för att ge människor

upprättelse för tidigare begångna övergrepp. Brott som har tystats ner av staten. Också detta arbete handlar om att ge människor möjlighet att göra sin röst hörd och själva påverka sin situation. I Peru tvångssteriliserades flera hundra tusen kvinnor inom ramen för ett fattigdomsbekämpningsprogram under 1990-talet. Under förra året lades åtalet mot ex-presidenten Fujimori visserligen ned men fallet ses ändå som en framgång eftersom uppmärksamheten som fallet väckt, nationellt och internationellt, har stärkt de drabbade kvinnorna och gett dem upprättelse. Diakonias samarbetsorganisation har varit drivande i arbetet med fallet och har också stöttat kvinnorna med psykosocial hjälp. Ett liknande fall är folkmordsrättegången mot Ríos Montt i Guatemala. Även om fängelsedommen mot ex-diktatorn upphävdes 2013, så har fallet fortsatt att väcka uppmärksamhet globalt sett och Diakonias samarbetsorganisationer AJR och CALDH enträgna arbete har ändå inneburit ett erkännande för de som överlevde massakern i början av 80-talet, liksom för de anhöriga till offren.